

Študijný program:

teória a dejiny hudby

Lektorka:

PhDr. Ľudmila Červená, PhD.

Poznávanie vývoja hudby na území Európy a v našej krajine môže byť zaujímavou aktivitou pre ľudí zrelého veku, či už s technickým či humanitným vzdelaním, či s dokonalým remeselným majstrovstvom. Dôležité je, mať chuť poznávať niečo, čo si v nás v priebehu života našlo len okrajový záujem.

Možno práve teraz prichádza chvíľa, keď by som sa chcel dozvedieť viac o tom, prečo je hudba v každom období iná, prečo vznikla opera, prečo Bach komponoval fúgy, prečo Chopin tak miloval klavír, prečo majú skladby rôzne názvy, prečo hudbu komponovanú pre profesionálne hudobné telesá dnes takmer nepoznáme? A je európska hudba iná ako v ostatných kútoch sveta?

Takéto a podobné otázky si možno sporadicky dávame pri počúvaní ľudovej či populárnej hudby, ktorá dlhodobo úplne zaplňa rozhlasové i televízne médiá a šancu vnikať do tajov a krás komponovanej, cudzím slovom nazývanej artificijálnej hudby, máme veľmi obmedzenú. Až na výnimky – rozhlasová stanica DEVÍN, či menej dostupné i menej sledované špecifické televízne stanice.

V mnohých krajinách pri uvádzaní vážnej hudby bývajú pred uvedením prezentované pútavé komentáre o predvádzaných dielach, ktoré pripravujú renomovaní redaktori, muzikológovia či hudobní teoretici, aby diela priblížili širokej laickej verejnosti. Možno to je práve náš cieľ. Ukázať znejúcu hudbu v jej vývojových kontextoch so snahou odpovedať na otázky prečo ... ?

V tejto súvislosti vás všetkých, čo i len so skromným záujmom o hudobné umenie, rada privítam v programe Univerzity tretieho veku s témou **teória a dejiny hudby**, kde by sme spoločne oživovali priebežne znejúcu hudbu slovným komentárom, približujúcim historické, štýlotvorné, estetické i analytické charakteristiky jednotlivých diel.

Tematické celky:

1. **Staré kultúry** – staroveká Čína, Japonsko, India. Hudobné pohľady a teoretické informácie o hudbe východných, tzv. tradičných kultúr. Staroveké Grécko ako vzor pre hudbu nasledovných generácií
2. **Kto bol Guido z Arezza?** – vplyv cirkevnej hudby raného stredoveku na svetskú viachlasnú hudbu renesancie. Význam gregoriánskeho chorálu na vývoj hudby, prvé viachlasné skladby, vznik kontrapunktu, renesančná vokálna polyfónia
3. **Čo je monódia** – a ako vplývala na vznik opery. Florentská camerata. Claudio Monteverdi
4. **Baroková inštrumentálna polyfónia** – vplyv viachlasu na vývoj fúgy. Johann Sebastian Bach

5. **Koncert ako súťaž v barokovej hudbe** – concerto grosso, sonáty, suity. Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Händel
6. **Zánik polyfónie** – príčiny. Bachovi synovia, zrod klasicizmu
7. **Polročné rozpravy o hudbe**
8. **Viedenský klasicizmus** – prečo Haydn, Mozart a Beethoven predstavili symfóniu ako dokonalú súhru citu a rozumu v hudbe
9. **Vášeň a program** – vášeň a program v hudbe romantizmu. Chopin, Liszt, Čajkovskij
10. **Romantická opera** – Verdi versus Wagner
11. **Romantizmus a národná hudba na Slovensku** – zakladatelia slovenskej národnej hudby: M. Schneider - Trnavský, V. Figuš – Bystrý, M. Moyzes. Slovenská hudobná moderna: E. Suchoň, A. Moyzes, J. Cikker
12. **Tri súčasné protichodné vývojové tendencie v hudbe 20. storočia** – Schoenberg, Stravinskij, Martinů
13. **Čo je nové dnes v umeleckej hudbe?** – postmoderna, polyštylistika. A. Pärt, G. Crumb, G. Cage, W. Lutoslawski, H. M. Górecki
14. **Záverečné diskusné posedenie pri úvahách o hudbe**